
Pasaż Szyfmana Arnolda

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 2006

Opis

Arnold Zygmunt Stanisław Szyfman wł. Schiffmann (1882-1967) - reżyser teatralny, dramaturg. Wywodził się z żydowskiej rodziny osiadłej w Ulanowie niedaleko Niska na Podkarpaciu, skąd jako czternastolatek przeprowadził się do Krakowa. Tam studiował filozofię, współpracował z tygodnikiem "Świt", zadebiutował również jako dramaturg sztuką "Fifi", wystawioną w 1906 roku w Teatrze Miejskim przez Ludwika Solskiego. Od 1908 roku mieszkał w Warszawie, gdzie w restauracji "Oaza" przy ul. Wierzbowej stworzył pierwszy w kraju kabaret literacko-artystyczny "Momus", działający ponad rok. Wtedy też zainicjował budowę Teatru Polskiego przy ul. Karasia, w którym pełnił funkcję dyrektora od momentu otwarcia (inauguracyjne przedstawienie - "Irydion" Zygmunta Krasińskiego - miało miejsce 29 I 1913 roku) aż do okupacji hitlerowskiej (z przerwą podczas I wojny światowej, kiedy to przebywał w Moskwie). Sam lobbował i zbierał fundusze na budowę gmachu, zaangażował też architekta Czesława Przybylskiego do zaprojektowania gmachu, zainstalował tam również jedną z pierwszych w Polsce obrotowych scen. Chętnie wystawiał sztuki autorów współczesnych (np. Stefana Żeromskiego czy Jerzego Szaniawskiego), reżyserował jednak klasykę. Odnosił ogromny sukces, w 1930 roku zamieszkał we własnej kamienicy przy ul. Kanonia 8. Od 1937 roku prowadził również Polski Balet Reprezentacyjny. Jako jedna z nielicznych osób publicznych przeciwstawił się noszeniu gwiazdy Dawida, za co został aresztowany i osadzony w więzieniu, skąd został potajemnie zwolniony dzięki wpływowym widzom swojej sceny. Musiał wówczas opuścić Warszawę - pod przybranym nazwiskiem zamieszkał w majątku Pławowice należącym do Ludwika Hieronima Morstina, gdzie zajął się tajnym nauczaniem. Do Warszawy powrócił zaraz po jej wyzwoleniu i natychmiast zajął się odbudową swojego teatru (inauguracja sezonu - jako pierwszego w stolicy - miała miejsce 17 I 1946 "Lillą Wenedą" Juliusz Słowackiego) a także drugą sceną - Teatrem Kameralnym przy ul. Foksal. W 1950 roku - w związku ze swoim pochodzeniem i czystkami politycznymi, został co prawda zmuszony do odejścia, ale objął funkcję dyrektora Teatru Wielkiego Opery i Baletu w budowie. Do Polskiego wrócił w 1954 roku, w którym pozostał przez dwanaście lat, do przejścia na emeryturę. Opublikował wiele recenzji teatralnych a także dwa tomy wspomnień - "Moja tułaczka wojenna" i "55 lat w teatrze". Zmarł w Warszawie.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowy na Powązkach, kwatera 25 A, rząd TUJE (Aleja Zasłużonych), miejsce 10.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 2006.06.13
